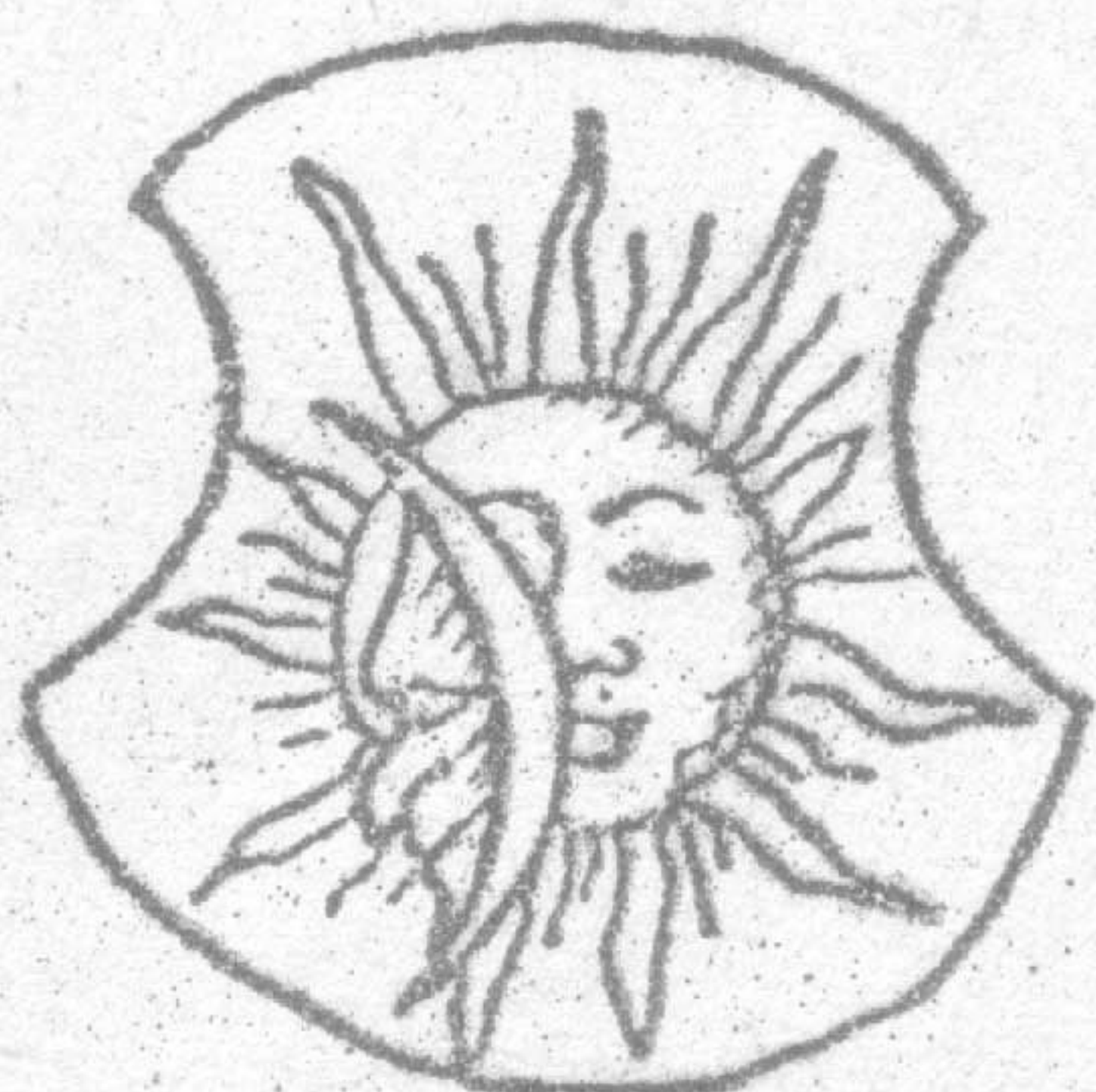

Беларуская

Трыбуна

№ 6 (10) 1989 г.

ДВА МІТЫНГІ У МАГІЛЕВЕ (погляд відавочцы)

28 траўня на Савецкай плошчы у 17 гадзін адбыўся несанкцыянаваны выбарчыкаў. Больш за 1,5 тысячы чалавек прыйшло абмеркаваць экалагічнае становішча ў вобласці, палітычную сітуацыю ў рэспубліцы і краіне, а таксама выказаць падтрымку сваім дэпутатам Габрусеву і Фаменку.

На мітынгу былі прыняты дзве рэзалюцыі. У першай была выказана падтрымка барацьбе за дэмакратычны варыянт перабудовы, якую ў няроўных умовах вядуць дэпутаты ад Магілева. Там жа была рашуча асуджана плятформа "агрэсіўна-паслухнянай" большасці беларускай дэлегацыі з дэпутатам Я. Я. Сакаловым, які ў парушэнне усіх нормаў дэмакратыі адным словам адмовіў вылучэнне альтэрнатыўных кандыдатур у Савет Саюза і Савет Нацыянальнасцяў ад беларускай дэлегацыі.

У другой рэзалюцыі удзельнікі мітыngu з'явіліся да насельніцтва Кобрынскай выбарчай акругі з прапановай адклікаць дэпутата Я. Я. Сакалова.

У артыкуле пра гэты мітынг газета "Магілеўская праўда" занізіла лічбу удзе - лідэраў

мітыngu, "забылася" на некаторыя няёмкія выступы. У дадатак, ня цалкам надрукавала абвяржэнне (нумар ад 3.6.89.) - так і ня быў абвешчаны зварот магілеўцаў да насельніцтва Кобрынскай выбарчай акругі.

4 чэрвеня на Савецкай плошчы адбыўся ўжо санкцыянаваны мітынг, у ім узялі удзел каля 12 тыс. грамадзянаў. Присутныя адзінагалосна падтрымалі выступы дэлегацатаў Афачасьева, Папова, Ельцына, Казаніка, Чарнічанка, Сахарова. Прынамсі, быў прыняты зварот да А. Сахарова наведць Магілеў і выступіць перад жыхарамі.

Пасля быў выслуханы адкрыты ліст урача хуткай дапамогі Васільевай да В. М. Ельцына аб уплыву радыяцыйнай забруджывальнасці Магілеўскай вобласці і горада Магілева на стан здароўя насельніцтва. Быў адзначана, што, паводле дадзеных СААЗ (Сусветная Арганізацыя Аховы Здароўя), захворванне ракам у горадзе Магілеве павялічылася ў 16,5 разоў, шмат хворых гінуць яшчэ да таго, як ім прызначыць наркотычныя лекі.

Усе прынятыя рэзалюцыі былі дасланы ў Маскву народным дэпутатам ад Магілева

МІХАСЬ ПРАВІЗАР.

ГАТАДЖАКА МІХАСЯ СОБАЛЯ.

/разважаны прыз тыдзень /

26 траўня на пляц імя Леніна у Менску выйшаў рабочы Міхась Собаль і павесіў плякат: "Буду голодать, пока мою телеграмму не прочтут съезду..." У тэлеграме ён падтрымліваў прапанову дэпутата Алеся Адамовіча скасаваць на перыяд з'езду закон аб мітынгах і дэманстрацыях. Усе гэта было настолькі нязвыкла і нечакана, што улады разгубіліся.

Хутка з'явілася добраахвотная варта з сяброў групы падтрымкі БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ", а таксама з іншых грамадзянаў. Пачалі збірацца подпісы ў падтрымку Міхася Собал'...

На наступны дзень з'явілася агітацыя БНФ, у выглядзе стэндаў з "Навінамі аргкамітэту БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ", ксеракопіямі востры артыкулаў афіцыйных

газет і часопісау. Каля месца галадоўкі да ночы гудзеу "Вольны пляц". Як заўсёды, не абыйшлося без правакатарау. Менчукі заўважалі, што ад дня нараджэння ня бачылі на плошчы столькі нецвярозых агітатарау "за Советскую Власть" і жадаючых "показаць кузькіну мат' агенту мирового капітала"; але, дзякуючы пільнай самаахове і міліцыянтам, абыйшлося без эдарэння.

У той жа час нарадзілася новая ініцыятыва грамадзянаў - прасіць з'езд даць слова дэпутату Шушкевічу па праблемах Чарнобыля. Нагадаем, што Шушкевіч у свой час адным з першых распачаў дазіметрны кантроль у Менску. Тысячы теляграмаў, з патрабаваньнем даць слова дэпутату Шушкевічу, пайшлі на адрэсу з'езда.

Але свайго апагея падзеі дасягнулі пасля выступлення на з'ездзе дэпутата Я.Я.Сакалова. Пачаўся спантаньні збор падпісаў пад адовай з чатырох слоў "Выражам НЕДОВЕРИЕ дэпутату Е.Е.Соколову". Да яго далучыўся Міхась Собаль і фактычна ўзначаліў збор падпісаў. За кароткі тэрмін лічба падпісаўшых адоўку дасягнула 3000 чалавек; людзі пакідалі ня толькі прыевішча, але й месца працы і кхарства...

Алесь Адамовіч у теляграме

выказаў удзячнасьць за падтрымку і зьвярнуўся да Міхася Собалю з просьбай спыніць галадоўку.

...Меньш за адзін дзень вісела аб'ява пра агульнагарадскі мітынг Раённай Рады БНФ на пляцу імя Леніна, але у пачатку дваццатай гадзіны сабралася больш за 8000 чалавек, а людзі усе падыходзілі. Мітынг прайшоў дэмакратычна і адносна спакойна. Людзі уздымалі шмат пытанняў, але два галоўных вылучыць можна: занепакоенасьць становішчам у раёнах, пацярпелых ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, і недавер ураду БССР. Там жа, на мітынгу, па просьбе прысутных і аргкамітэту БНФ, Міхась Собаль спыніў галадоўку. Былі прыняты рэзалюцыі з патрабаваньнем прызнаць БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ" юрыдычнай асобай; адпраўлена теляграма ў Маскву дэпутату Шушкевічу з просьбай выступіць па праблемах Чарнобыля і патрабаваньнем да з'езду даць яму слова. Каля 23 гадзін мітынг скончыўся.

Трэба адзначыць, што асабіста я адмоўна стаўлюся да такіх формаў пратэсту, як галадоўка, але аддаю даніну павагі Міхасю Собалю.

Мітынг быў патрэбны, збор падпісаў таксама, і калі б аргкамітэт быў больш актыўны і рашучы, не было б неабходнасьці ў галадоўцы М.Собалю.

С.ГОРВІК.

ПРАТЭСТ ГРУПЫ Т.Х.ГДЛЯНА

Члены сьледчай групы пад кіраўніцтвам Т.Х.Гдзяна зьвярнуліся да народных дэпутатаў СССР г.Масквы, Генеральнага Пракурора СССР Сухарава А.Я., членаў партыйнага камітэта цэнтральнага апарата Пракуратуры СССР з патрабаваньнем аднавіць законнасьць, спыніць апрацоўку арыштаваных і кампанію ў сродках масавай інфармацыі па дыскрэдытацыі сьледчых Гдзяна Т.Х., Іванова М.В.

Акрамя таго, сход выбаршчыкаў Курчаўскага раёну г.Масквы (11.05.89.; больш за 1100 чалавек) накіраваў рэзалюцыю сходу па адрэсах:

- Вярхоўнага Савету СССР
- Палітбюро ЦК КПСС
- КПК пры ЦК КПСС
- Генеральнага Пракурора СССР
- Вярхоўнага Суду СССР
- народнага дэпутату СССР Гдзяна Т.Х.

з патрабаваньнем аднавіць Гдзяна Т.Х. кіраўніком сьледчай групы Пракуратуры СССР, стварыць пры Вярхоўным Савеце СССР незалежную камісію па расследаваньню дзейнасьці асоб, перашкаджаючых выяўленьню і асуджэньню кавіёзных злачынцаў, асьвятленьню ў друку дзейнасьці групы Гдзяна Т.Х.

АБ'ЯВА.

Беларуская Трыбуна пачынае сэрыю гістарычных артыкулаў. Першы зь іх - артыкул В.Ластоўскага. Плануецца /з наступнага нумару/ публікацыя кнігі Антона Луцкевіча "За 25 гадоў /1903-1928, успаміны аб працы першых беларускіх палітычных арганізацыяў БРГ, ВСГ" /Вільня, БВТ, 1928 г./.

Гістарычны адзедзел.

Л А С Т О У С К І

В А Ц Л А У Ю С Ь Ц І А Н А В І Ч
(20.10.1883 - 1938)

Нарадзіўся у фальварку Калеснікі Дзісенскага павету Віленскай губерні у сям'і дробнага арандатара. Гісторык і публіцыст, адзін з ідэялягаў беларускага нацыянальнага руху. З 1909 уваходзіць у рэдакцыю "Нашай Нівы", у 1916 - 1917г.г. рэдактар газеты "Гоман", у 1923 - 1927г. рэдактар - выдавец часопіса "Крывіч". Быў сябрам БСГ з 1906 па 1917 г. З 1919 у партыі беларускіх эсэраў. У снежні 1919 Вацлаў Ластоўскі ўзначаліў Раду міністраў Беларускай Народнай Рэспублікі.

У 1927 годзе вярнуўся на навуковую працу у БССР. Быў прызначаны на пасаду дырэктара Беларускага Дзяржаўнага музея. З 1928 года акадэмік і неадменны сакратар АН БССР. Аўтар шматлікіх кніг і артыкулаў па гісторыі Беларусі. Ягоная "Кароткая гісторыя Беларусі", выдадзеная у 1910 годзе, да гэтага часу застаецца адным з лепшых падручнікаў па гісторыі нашай Радзімы. Быў знішчаны сталінскімі катамі. Рэабілітаваны пасмяротна у 1988 годзе.

Н О В Ы П А Д З Е Л Б Е Л А Р У С І

За апошнія некалькі гадоў ужо трэці раз дзеляць Беларусь. Дзялілі Камуністы з Немцамі і Украінцамі у Бярэсці, у 1918 гаду. Дзялілі Савецкая ўлада з Палякамі у Рызе, а цяпер у Межах С.С.С. нанова падзялілі сьвятарныя рызы нашай многапакутнай Бацькоўшчыны. На гэты раз падзел зроблены рукамі Камуністычнага 3 Інтэрнацыяналу! Падзел зроблены як ніводзін дагэтуль, бо пад відам надзвычайнага "дабрадзейства" падкрык захвату камуністычнай партыі аб небылай, нябачнай справядлівасці да беларускага працоўнага народа!... Паводле пастановы Усерасійскага Цэнт. Выканаўчага камітэту "Незалежнай Беларускай Соцыялістычнай Савецкай Рэспубліцы перададзены: 1. Са складу Вітабскай губерні паветы: Вітабскі, Гарадокскі, Дрысенскі, Лепельскі, Аршанскі, Полацкі, Сенінскі, Суражскі. 2. Са складу Гомельскай губерні паветы: Магілеўскі, Рагачоўскі, Быхоўскі, Клімаўскі, Чэрыкаўскі і воласці: Дзярнавіцкая, Мухаедаўская, Нараўлянская, Дудзінская са ст.Калінкавічы, Крукавіцкая, часцю Савіцкая, Даманавіцкая, Карпавіцкая цалком; і часткі валасцей: Ауцюцевіцкай і Якіма Слабодзкай па межах вёсак: Баравікі, Шалейкі, Какуевічы, Аляксандраўка, Малыя Ауцюцевічы і вёска Домарка. 3.3 Чарнігаўшчыны далучана да Беларусі некалькі валасцей Суражскага павету, а рэшта, большая - ж часць гэтага павету; і, цалком, 5 іншых паветаў адарваны ад Беларусі: Мглінскі абшарам, Старадубаўскі, Навазыбаўскі, Ноўгарад - Северскі, Гараднянскі. З быўшай Смаленшчыны (паводле даваеннага адміністрацыйнага дзяленьня) не далучана да Беларусі ніаднаго цантыметра. Гутарка аб далучэнні часці Смаленшчыны абаперта на тым, што па раскасаванню Магілеўскай губерні, бальшавікі дакінуўшы былі да Смаленшчыны часць Магілеўшчыны (паветы Горацкі і Мсціслаўскі), цяпер гэту часць (2 паветы) і тыя ня цалком, (6 часць Мсціслаўшчыны не увайшло) аддалі Беларусі. Гэткім чынам са Смаленшчыны анэктаваны 7 паветаў: Смаленскі абшарам, Бельскі, Дарагабужскі, Ельненскі, Красьнінскі, Парэчаўскі, Рослаўскі. Акром таго яшчэ Рэчыцкі павет Меншчыны (бяз трох валасцей - Дамавіцкай, Савіцкай і Нараўлянскай):

АГУЛАМ АНЭКТАВАНА АБШАРУ - 74,240,1 кв.вёрст.

З ЖЫХАРСТВАМ НА ГЭТЫМ АБШАРЫ У - 3,326,1 душ.

Гэта паводле самага скромнага, прыблізнага, падрахунку; а палічышы паветы Бранскай, Тверскай і адарвання часці паветаў тут не палічаных, будзе каля 90 - 100.000 кв.в., і звыш. 4.000.000 жыхарства. Гэта знача столькі-ж, колькі забрала і Польшча. Паднявольная менская прэса аб гэтай крыудзе маучыць, наадварот кураць там кадзілы і пяць гімнаў панскай ласкавасці трэцяя Інтэрнацыяналу. Мы аднак няможам далучыць свайго голасу да гэтых хваласьпеваў, бо жаль нам сьціскае душу і на вусны ціснуцца словы абурэння. Гэты ганебны, новы падзел нашай дарагой Бацькоўшчыны, на раўне з Рыжскім падзелам, выклікае у нас пратэст, тым больш што ен падаецца нам у форме нейкай вышэйшай чырвонай справядлівасці. Правечна беларуска - крывіцкая землі могуць быць вырваны у Беларускага Народу толькі разам з яго душой!

ЧАСОПІС "КРЫВІЧ", СТУДЗЕНЬ-САКАВІК 1924 ГОДУ.

Сеньня, напярэдадні з'езду БНФ, у групах падтрымкі, радах БНФ йдзе абмярканьне праекту праграмы, але, на вялікі жаль, прапанавана замала альтэрнатыўных праектаў. У гэтым нумары рэдакцыя зьмяшчае праекты Дэклярацыі і Статуту, якія распрацавалі сябры рэдакцыі "Беларускае трыбуны". Спадзяемся, што шануюныя чытачы досылам прапанову, заваг дапамогуць аута
рам.

БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

ДЭКЛЯРАЦЫЯ

Мы, грамадзяне Беларусі, маючы за мэту стварыць дэмакратычнае грамадства, усталяваць у ім прававыя адносіны, садзейнічаць узаемнаму дабрабыту, забяспечыць сабе і нашчадкам перавагі вольнага жыцця, адрадыць нашу дзяржаўнасць і культурныя (найперш - моўныя) традыцыі, прымаем гэтую Дэклярацыю; абвешчаем сябе Беларускай Народнай Фронтам у падтрымку перабудовы "Адраджэньне".

1. Урад рэспублікі павінны выбірацца народам шляхам усеагульнага, роўнага, прамога, патаемнага галасавання па прынцыпу "адзін выбаршчык - адзін голас".
2. Выбаршчыкам можа быць толькі грамадзянін рэспублікі.
3. Структура ўраду павінна уяўляць зь сябе падзяленьне паўнамоцтваў між трыма асобнымі і незалежнымі адзін ад аднаго прадстаўнічымі органамі ўлады - заканадаўчым, выканаўчым, юрыдычным. Праз сістэму ўзаемнага кантролю дзейнасць кожнага з трох органаў можа стрымлівацца любым з двух астатніх альбо двума - дзеля ўпярэжвання празмернай канцэнтрацыі ўлады ў адным зь дзяржаўных органаў.
4. Спробы замацаваць у адных руках заканадаўчую, выканаўчую і юрыдычную ўладу зьяўляюцца парушэньнем Канстытуцыі рэспублікі і, адпаведна, дзяржаўным злачынствам.
5. У аснову дзяржаўнага кіравання кладзецца прынцып панавання закону, што ўраўнаважыць інтарэсы дзяржавы і індывідуума. Канстытуцыйны парадак умацуе аўтарытэт ўраду менавіта тым, што абмяжуе яго паўнамоцтвы.
6. Неводны закон на тэрыторыі рэспублікі ня можа дзейнічаць інакш, як пасля прыняцця альбо ратыфікацыі яго ўрадам рэспублікі.
7. Ратыфікацыя закону адбываецца ў адпаведнасці з Канстытуцыяй рэспублікі.
8. Неводны закон, у тым ліку Канстытуцыя рэспублікі, ня можа супярэчыць СДПЧ (прынята на асамблеі ААН 10.12.48.).
9. Канстытуцыя вызначае і працэс прыняцця паправак да яе.
10. Прынятыя папраўкі не павінны адмаўляць альбо супярэчыць артыкулам Канстытуцыі.
11. Урад не павінны выдаваць законы, якія б усталёувалі якую-небудзь ідэалогію альбо забаранялі яе, абмяжоувалі свабоду слова, друку, мітынгаў і дэманстрацый, сходаў, забастовак, калі яны не парушаюць Канстытуцыю рэспублікі.
12. Любы закон, які кранае правы хоць бы адной сацыяльнай групы насельніцтва, зацверджаны бяз згоды большасці жыхароў рэспублікі (вызначаецца шляхам рэфэрэндума; у асабліва важных выпадках - шляхам прамога патаемнага галасавання).
13. Сваіх патрабаванняў мы мусім дамагацца дэмакратычным шляхам, згуртаваўшыся ў БНФ "Адраджэньне".

СТАТУТ БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

(Праект рэдакцыі "Беларускай Трыбуны")

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1. Сябрам БНФ можа стаць любы грамадзянін Беларусі па дасягненні 14-гадовага узросту, які падзяляе Статут і Праграму БНФ і зарэгістраваны ў адной з групаў фронту.
2. Сябры БНФ да 18 гадоў маюць права дарадчага голасу і ня могуць быць абраны ва ўсе выбарчыя органы БНФ і дэлегатамі з'езду.
3. Кіраўнік (сакрэтэр) групы БНФ, у складзе якой больш за 2/3 сяброў не дасягнулі 18-гадовага узросту, прызначаецца Мясцовай Радай БНФ.
4. Сяброўства ў БНФ не выключае сяброўства ў іншых арганізацыях і партыях, калі іх праграма і статут не супярэчаць адпаведным дакументам БНФ.
5. Першапачатковай ячэйкай БНФ зьяўляецца група БНФ, колькасцю ня менш за 5 сяброў, зарэгістраваная ў Мясцовай Радзе БНФ. Група можа быць створана:
  - па месцу жыхарства
  - па месцу працы альбо вучобы
  - на падставе асабістага знаемства
  - на базе створаных суполак, партый і г.д.
6. Мясцовая Рада павінна зарэгістраваць групу, занатаваць пры гэтым:
  - прозьвішчы сяброў групы
  - хатнія адрэсы

- месцы працы
  - якую працу у БНФ жадаюць выконваць
5. Мясцовая Рада можа адмовіць у рэгістрацыі групе, калі:
- папярэдняя дзейнасць яе сяброў насіла яўна варожы характар адносінах да БНФ
  - група адмаўляецца даць прадугледжаныя дадзеныя пра сваіх сяброў
  - яўная немагчымасць сяброў групы збірацца і працаваць разам; немагчымасць падтрымліваць цвёрды кантакт з Мясцовай Радай
6. У выпадку нягоды з адмовай у рэгістрацыі група можа звяртацца у Рэгіянальную Раду, Сойм БНФ, апеляваць да з'езду.
7. Група павінна абраць сакратара, які павінны весці дакументацыю і падтрымліваць сувязь з Мясцовай Радай.
8. Мясцовая Рада з'яўляецца першай прыступкай самакіравання і абіраецца 1 раз у 3 месяцы шляхам прамога, роўнага, патаемнага галасавання на з'ездзе групаў БНФ, зарэгістраваных у ёй.
9. Абраны аднолькавага складу Мясцовай Рады магчыма ня болей чым на 2 тэрміны.
10. Рашэнні Мясцовай Рады з'яўляюцца абавязковымі для усіх групаў БНФ, зарэгістраваных у ёй
- калі яны не супярэчаць Статуту і Праграме БНФ
  - калі яны не зьневажаюць чалавечую годнасць
  - калі яны не з'яўляюцца крымінальным злачынствам
11. Група, ня згодная з пастановай Мясцовай Рады, можа звярнуцца у Рэгіянальную Раду, а у выпадку неабходнасці - у Праўленне БНФ.
12. Мясцовыя Рады павінны паведамляць Рэгіянальныя Рады:
- аб сябрах Мясцовай Рады, іх прозвішчах, адрэсах, месцах працы
  - аб колькасці зарэгістраваных групаў
- У выпадку канфікта Мясцовай Рады з Рэгіянальнай пытанне вырашае Праўленне альбо Сойм БНФ.
13. Прынцып выбараў Рэгіянальнай Рады такі ж самы, як і Мясцовай Рады, але тэрмін дзейнасці абранай Рады 6 месяцаў і выбіраецца яна на з'ездзе прадстаўнікоў Мясцовых Радаў.
14. Мясцовай Радай лічыцца ня менш чым раённая. Рэгіянальнай - ня менш чым гарадская.
15. Сферы дзейнасці Рэгіянальных Рад вызначае з'езд. Сфера дзейнасці Мясцовых Рад будзеца па сучаснаму тэрытарыяльна-адміністрацыйнаму падзелу Беларусі.
16. Рашэнне аб выключэнні з сябраў БНФ прымаецца толькі з'ездам БНФ па прадстаўленні групы альбо Радаў БНФ. Пасля рашэння аб прадстаўленні на выключэнне сябра лічыцца выключаным умоўна.
17. Абвясчэнне сябрам БНФ асобаў, якія ня маюць грамадзянства Беларусі, рэгістрацыя групаў па-за межамі Беларусі, а таксама адзінаасобнае сяброўства ў БНФ (па-за межамі групаў) - прэрагатыва з'езду БНФ "Адраджэнне".
18. Пазачарговыя выбары Радаў прызначаюцца у выпадку, калі недавер выказаны:
- Мясцовай Радзе - ня менш за 1/3 групаў, зарэгістраваных у ёй
  - Рэгіянальнай Радзе - ня менш чым 2 Мясцовымі Радамі.
- КІРУЮЧЫЯ ВОРГАНЫ БНФ "АДРАДЖЭННЕ"**
19. Вышэйшым ворганам БНФ з'яўляецца з'езд БНФ, які збіраецца ня менш за 1 раз у год. Дэлеганьне на яго ажыццяўляецца:
- групы колькасцю ад 5 да 25 сяброў - 1 дэлегат
  - ад групаў, колькасць якіх больш за 25 сяброў - 1 дэлегат ад кожных 25 сяброў групы
20. З'езд абірае прамым, роўным, патаемным галасаваннем Сойм і Праўленне БНФ, а таксама прапануе кандыдатуры на пасаду Прэзідэнту Праўлення. Кандыдатура павінна быць ня менш за 2. Прэзідэнт Праўлення абіраецца усімі сябрамі БНФ. Працэдуру галасавання вызначае з'езд.
- Выбар Праўлення ажыццяўляецца толькі пасля выбару Сойму з ліку асобаў, абраных у яго.
- Прэзідэнт павінны быць сябрам Праўлення.
21. Сойм абіраецца з ліку дэлегатаў з'езду на альтэрнатыўнай аснове (на 1 месца ня менш за 2 кандыдаты). Колькасць сябраў Сойму вызначае з'езд, але ня менш за 150 асобаў.
22. Сойм з'яўляецца вышэйшым ворганам БНФ на перыяд паміж з'ездамі і абіраецца на тэрмін ня менш за 1 год.
23. Сойм павінны збірацца ня менш за 1 раз у 3 месяцы.
24. Сойм можа вырашыць скліканне пазачарговага з'езду БНФ 1/3 галасоў.
25. Недавер Сойму можа выказаць толькі з'езд БНФ.
26. Праўленне абіраецца ў колькасці ня менш за 51 і ня больш за 75 сяброў.
27. Сябры Праўлення павінны мець магчымасць сабрацца у любы момант у тэрмін ня больш за 6 гадзін.
28. Праўленне вырашае усе бягучыя справы, а таксама рыхтуе паседжанні

- Сойму.
29. Недавер Прауленью можа вынесці з'езд альбо Сойм БНФ. У апошнім выпадку зьбіраецца пазачарговы з'езд БНФ.
  30. Зьмяняць Праграму альбо Статут БНФ можа толькі з'езд БНФ.
  31. фінансавую палітыку БНФ вырашае з'езд.
  32. Колькасць штатных адзінак і іх заробак вызначае з'езд БНФ з прадстаўленьня Сойму.
  33. Тэрмін і прадстаўніцтва на чарговым з'ездзе вызначае з'езд БНФ. Пры скліканьні пазачарговага з'езду БНФ застаецца прадстаўніцтва, прызначанае папярэднім з'ездам. Працэдурны рэгламэнт вызначае Устаноучы з'езд БНФ, зьмена яго можа быць ажыццяўлена толькі наступным з'ездам па прадстаўленьню Сойму БНФ.
  34. Працоўная мова БНФ - беларуская.
  35. Сымболікай БНФ зьяўляюцца гістарычныя сымбалі Беларусі: бел-чырвона-белы сьцяг і гэрб "Пагоня".
  36. Гімн БНФ - "Пагоня" на словы М.Багдановіча.

ВЕСТКИ З УКРАИНЫ: 3-ЦІ УГОДКІ ЧАРНОВЫЛЮ.

Выканаучы камітэт Украінскай Хельсінскай Сьпілкі заклікаў да падпісу ліста у Вярхоўныя Саветы СССР і ССРС:

Падтрымліваючы адозву Выканаўчага камітэту УКС, мы, што падпісаліся, дамагаемца ад урадаў СССР і СССР

- тэрмінова спыніць узьвядзеньне Крымскай і Чыгірынскай атамных станцыяў
- спыніць эксплуатацыю Чарнобыльскай АЭС з пераутварзеньнем яе зоны у запаведна-ахоўную зону міжнароднага значэньня
- не дапусьціць уводу у дзеяньне чарговага новага рэактара на ужо дзейнічаючых АЭС
- выпрацаваць і абнародваць перспэктыўны плян паступовай (з дакладна указанымі тэрмінамі) ліквідацыі усіх існуючых на Украіне АЭС з заменаю іх альтэрнатыўнымі спосабамі вырабу электраэнергіі і закрыцьцем энэргаёмістых ці экалягічна шкодных вытворчасьцей у зонах прамысловага перанасяленьня і вялікай канцэнтрацыі насельніцтва

НА ШЛЯХУ ДА ПРАВАВОЙ ДЗЯРЖАВЫ

26 красавіка мінулага году сябры Украінскага культуралёгічнага клюбу арганізавалі мірную экалягічную дэманстрацыю, прысьвечаную 2-ой гадавіне Чарнобыльскай трагедыі. Пра нашыя намеры уладам было вядома. Некалькіх арганізатараў выклікалі ў пракуратуру і размаўлялі зь імі пра будучую дэманстрацыю, але ж афіцыйнай забароны не было.

Плякаты былі падрыхтаваны наперад. Ні зь іх зьместу, ні зь іх саміх таямніцы ніхто не рабіў. А былі яны такія: "АЭС - на рэфэрэндум!", "Прамысловасьць, зямлю, ваду - пад экалягічны кантроль!", "Гэць АЭС з Украіны!", "Не - мажлівым Чарнобылям!", ды іншыя.

Дэманстрацыя была прызначана на 18.30, месцам яе правядзеньня мы абралі пляц Жа утневай Рэвалюцыі. Контрдзеяньні уладаў пачаліся раней, чым мела пачацца сама дэманстрацыя.

Па дарозе на пляц быў затрымань Г.Міняйла (ён нес адзін з плякатаў), маці і сын Аміцянскія (таксама зь плякатамі). Яны былі дастаўлены ў міліцыю, дзе зь імі вялі пустую гутарку. Аміцянскіх праз нейкі час адпусьцілі, так што яны пасьпелі на дэманстрацыю, дзе былі скоплены другі раз і зноў адвезены ў міліцыю. Ужо на самім пляцу, але перад пачаткам дэманстрацыі, былі затрымань С.Набока і Л.Міляускі, адвезены ў розныя РАУС, дзе першаму намагаліся інкрымінаваць спекуляцыю, а другому - далучанасьць да забойства. Сам пляц быў увесць перагароджаны, ачэплены міліцыянтамі і людзьмі ў цывільным, якіх потым афіцыйная прэса называла дружнікімі. Каб на пляцу не было вольнага месца для нашай дэманстрацыі, яго тэрмінова пачалі "рэмантаваць" і пазганялі натоуп для рэпетыцыі першатравенскай дэманстрацыі (што зауседы адбывалася каля стадыёну). Калі ж нам удалося знайсці месца, дзе мы не перешкаджалі нікому, людзі ў цывільным кінуліся на нас, намагаючыся вырваць у нас плякаты і разарваць іх. Даволі хутка ў іх гэта атрымалася. Пад камандай міліцыі, якая сама да разгону непасрэдна не падключалася, дружнікі пачалі хапаць дэманстрантаў, якіх, дзякуючы прахожым, што далучаліся, станавілася ўсе болей, і цягнулі да загадзя падрыхтаваных машын і аўтобусаў, пры гэтым людзям заломвалі рукі, цягнулі іх за валасы. Такім чынам было затрымана і разьвезена па розных РАУС каля 50 чалавек. З рук дэманстрантаў, якія распавядалі спачуваючаму натоупу пра экалягічны стан на Украіне, вырвалі і тапталі нагамі асобнікі Канстытуцыі СССР, за чытаньне уголас якой Алесь Шаўчэнка быў заарыштаваны на 15 дзён.

Мірны разгон мірнай экалягічнай дэманстрацыі адбываўся нядоўга, прыблізна гадзіну. На нас не спусьцілі сабакаў, як у Львове, нас не рубілі сапёрнымі рьдлёўкамі, як у Тбілісі. Але гэта быў адзін з першых крокаў да прававой дзяржавы. Ад 26 красавіка ў Кіеве да 9 красавіка ў Тбілісі поступ адчувальны.

ВОЛЬГА ГЭЙКО, сакратар Рады Украінскага культуралёгічнага клюбу.

ДРУГІ З'ЕЗД АПАЗІЦЫЙНАЙ ПАЛІТЫЧНАЙ ПАРТЫ "ДЭМАКРАТЫЧНЫ САЮЗ".

Партыя "ДС" утворана на першым з'ездзе, які адбыўся 7.09.88. у Маскве. 27-29 студзеня 1989г. у Юрмале адбыўся другі з'езд "ДС". У ім узялі удзел каля 130 дэлегатаў і гасцей з 36 гарадоў, зь іх 51 дэлегат з вырашаючым голасам, 45 - з дарадчым.

На з'ездзе прыняты наступныя дакумэнты: Устаўныя прынцыпы са зьмяненнямі і дадаткамі, Асноўныя палітычныя прынцыпы, папраўкі да Дэкларацыі, прэамбула да Праграмы "ДС", а таксама шэраг рэзалюцый.

Кароткая інфармацыя мандатнай камісіі з'езду.

На з'ездзе прысутнічалі дэлегаты ад 512 членаў партыі і 200 кандыдатаў. Агульная колькасць членаў "ДС" у краіне на момант з'езду каля 1000 чалавек (улічваючы кандыдатаў).

Сацыяльны склад: служачых - 39%, рабочых - 26%, студэнтаў - 18%, іншых - 17%. Склад па фракцыях: ліберальных дэмакратаў - 26%, хрысьціянскіх дэмакратаў - 10%, дэмакратычных камуністаў - 10%, сацыял-дэмакратаў - 8%, па-за межамі фракцый - 48%.

За час дзейнасьці партыі праведзена: мітынгаў - 45, публічных выступаў - каля 200, акцый па распаўсюджваньню улётак - больш за 160. "ДС" мае 12 друкаваных органаў. Агульная сума штрафаў - 10000 рублёў. Агульны тэрмін арыштаў - 700 дзён.

**Ты падпісаўся
на гэтыя
выданні?**

Вечерний Минск

1989
1937

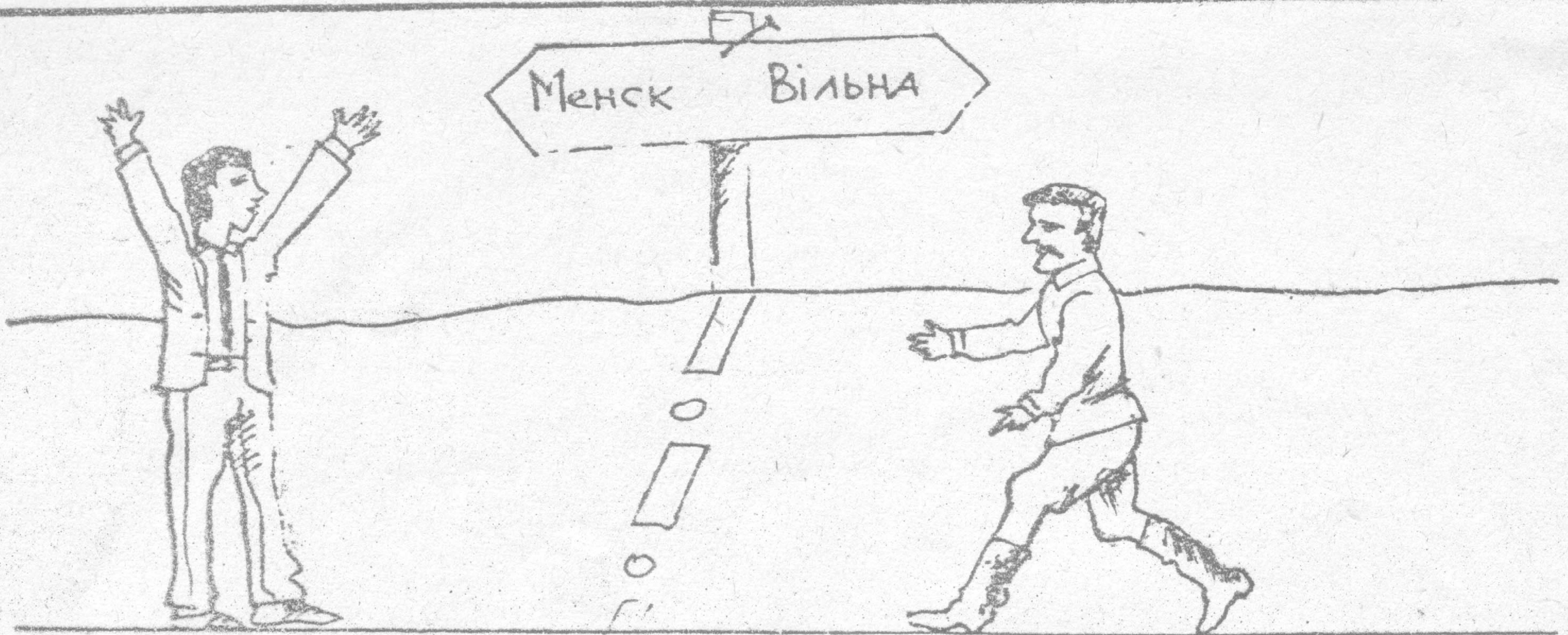
ПОЛІТЫЧЕСКІЙ
СОВЕСЕДНИК

**Крокі перабудовы
на Беларусі**

Менск-Тбілісі: шлях перабудовы

-Шукаю апошняга прытуку ў

Сталінізм: - Ая у Менску.

Дэмакратыя:

Літве.

Наша газета абвясчае конкурс на прэмію імя Л.П.Беры. Першы прэтэндэнт - артыкул члену Саюзу пісьменьнікаў СССР Алены Івановай "В России можно только верить" / "Ставропольская правда", 29.04.89. /
 .Сегодня, наверное, нет такого человека у нас, который не вчитывался бы вдумчиво в строки партийных постановлений, правительственных указов, видя в них предназначения тому, что делать, куда идти дальше. Для нас, журналистов партийной печати, директивные документы являются прямым указанием к действию. Так их воспринимаю и я. ...Вера не нуждается в патетических подсчетах и логических доказательствах, она рождается единственно сокровенной жизнью души. "Не веруешь - не козунствуй", - строго упреждает кудителей веры народная мораль. "Господин" Потуткин, вы козунствуете, когда утверждаете, что якобы "наша история страшна и безобразна". Народ вправе вас одернуть: "Ваша? Может быть. Наша - отнюдь". История нашего народа, овеянная грозными беспримерными событиями, воистину трагична, но это не повод для насмешек недоброжелателей.

ГАТАВА - ЭКАЛЯГІЧНАЯ КАТАСТРОФА.

Просім грамадскасць звярнуць увагу на экалягічнае становішча у Гатава (Мінскі раён). Там дзейнічае пабудаваны па кантракце з Італіяй завод па перапрацоўцы скуры; выдаткі вытворчасці якога забрудзілі навакольнае асяроддзе. Усіх наочных даставерную інфармацыю просім тэрмінова напісаць у рэдакцыю. Будзем удзячны за падрабязную адрэсу.

ПАВАЖАННЯ ЧЫТАЧЫ

Наша газета выходзіць дзякуючы вашым ахвяраванням. У сувязі з гэтым нагадваем, што

- усе ахвяраванні і карэспандэнцыя накіроўваецца паштовымі пераходамі на адрэсу: 220050 Менск; Галоупаштампт, да патрабавання Емельянавай Людзьміле Віктараўне.

- усе ахвяраванні, акрамя зробленых ананімна альбо з нататкай мэталю фонду; у памерах больш за 10 рублеў павінны мець дакладнае афармленне /г.зн. трэба напісаць: 1.прозвішча цалкам; 2.поўную паштовую адрэсу; 3.на якой лове жадаеце атрымаваць нашу газету/.

Па гэтых паштовых адрэсах дасылаецца ня менш за 20 нумароў "Б.Т." па меры іх выхаду.

- грамадскімі распаўсюджвальнікамі ахвяраванні прымаюцца ня больш 50 кап. за 1 газету /прыкладны сабекошт аднаго асобніку /.

РЭДАКЦЫЯ.

СКЛАД РЭДАКЦЫІ:

РЭДАКТАР - ВЫДАВЕЦ
 АДКАЗНЫ САВРАТАР
 РЭДАКТАР БЕЛ. ВЫПУСКУ
 РЭДАКТАР РУСК. ВЫПУСКУ

ЕМЯЛЬЯНАУ ЗЬМІЦЕР
 АЛАДЗЬЕВА НАТАЛЬЯ
 НЯХАМЕС СЯРЖУК
 ЕМЯЛЬЯНАВА ЛЮДЗЬМІЛА

- ТЭЛЕФОН АПЕРАТЫВНАЯ СУВЯЗІ 26-38-19 (3 9 ДА 10 ГАДЗІН).

PRINTED IN MINSK. THE PRODUCTION OF INFORMCENTRE.